

Traži!

login:

lozinka:

Prijava
Ne sjećam se lozinke

NASLOVNICA

ČLANCI

Tekući broj

Prethodni broj

Prošli brojevi

Zbirke po temama

TKO ŠTO RADI U JAVNOM ZDRAVSTVU

DOGAĐANJA

O NAMA

HČJZ

Upute za autore

Autorska izjava

PISMA ČITATELJA

KORISNI LINKOVI

Baze podataka

Časopisi

Edukacija

Knjige

Kongres

Medline

Newsletter

Organizacije

MAPA PORTALA

Nakon prve godine

Izazov Zdravlja (Health Challenge)

Slobodan Lang
Hrvatski zavod za javno zdravstvo

I. Cilj – Zdravi ljudi u uspješnoj Hrvatskoj

Hrvatski Časopis za Javno Zdravstvo, pokrenuli smo da bi povećali broj rođenih, produžili život, unaprijedili zdravlje i podigli kvalitetu života naroda u Hrvatskoj.

Razvoj ljudi jedini je smjer i put razvoja naroda i država a ne bogaćenja pojedinaca i ovisnosti države. Ključni resurs Hrvatske su ljudi, kultura, povijest i vlastito iskustvo, - tek na temelju njih možemo konkretna znanja i rad ponuditi, primiti i tražiti od drugih. Današnji izazov je osmisliti slobodnu i uspješnu Hrvatsku. To moramo učiniti sami. Ne možemo od stranaca tražiti da nam kažu što želimo, jer tada će to biti želje drugih, ne možemo od drugih tražiti da nam kažu kako ćemo raditi, jer tada ćemo raditi za druge, ne možemo od drugih tražiti da nam kažu kako ćemo biti dobri ljudi i pomagati drugima, jer tada ne ćemo znati što znači dobro nama i kako ga ostvariti među nama, ne možemo od drugih tražiti da osmisle našu slobodu, jer tada nećemo biti slobodni, ne možemo tražiti od stranaca da osmisle nas, jer tada nas više neće biti.

Svaka država i narod moraju sami osmisliti vlastiti uspjeh. Sposobnost da se to učini je u ostvarivanju slobode naroda i suverenosti države ravnopravno želji za slobodom, stvaranju države, sposobnošću da ju se brani i međunarodno priznanje. Svaki korak hrvatske slobode i državnosti bio je težak i tražio je sudjelovanje naroda i pojedinačno i kao zajednice. Sada je na redu uspjeh, veliki i teški hrvatski izazov u 21 stoljeću. Moramo stvoriti vlastiti uspjeh, smjer i put. Smjer da dugoročno znamo kuda želimo ići i put da možemo znati da li idemo u dobrom smjeru i koliko smo izgradili.

Uz dužno poštovanje i kapitalu i ljepotama Jadrana itd, ipak, i to bez rezerve, ističemo, naš najveći, temeljni i nezaobilazni resurs su ljudi. Zbog toga se moramo usmjeriti i istaknuti znanje. Moramo postaviti pitanje zašto su naši mladi ljudi vrlo sposobni kad završe školu, i to iz generacije u generaciju pokazuju po cijelom svijetu, a zašto nakon 10 do 20 godina rada u praksi u Hrvatskoj više nisu tako dobri. Svako društvo ima svoju meritokraciju. Ona se može temeljiti na znanju ili na ispitima i položaju. Na žalost kod nas je puno jače ovo drugo. Mi u samom radu nedovoljno potičemo stvaralaštvo, znatiželju, osjećaj avanture, kreativnost ... Potrebna je kultura učenja koja propituje tradicionalnu mudrost, čak i ako to ponekad znači i prozivanje pa i suprotstavljanje autoritetima. Zemlja nije ravna, ni ljudi nisu isti. Postoje brda i doline. Treba sagledavati dugoročne interese Hrvatske, potrebu podizanja cijelog naroda i neposredno podržati izvrsnost, pozvati dobre ljude, pojedince da se povežu i omogućiti im da zajedno stvaraju uspješnu Hrvatsku. Hrvatskoj treba kultura, da se zavoli učenje i znanje. Da bi to ostvarili treba podrška i Fondacija. Na radnom mjestu treba učenje smatrati dijelom rada, za početak 50 do 100 sati godišnje.

Ovakvom pristupu se mora pridružiti i dati svoj doprinos i javno zdravstvo.

Zalažem se za širi model javnog zdravstva, jer je postojeći zastario, nemoćan, razbijen, nedovoljno djelotvoran, scientiziran i kapitaliziran, ljudski neosjetljiv i bez vizije. Pošto ne volim raspravljati o teoriji bez prakse, pokušao sam s praktičnim intervencijama upoznavanja i podizanja sustava Narodnog Zdravlja. Vrlo važan korak u tome je i Hrvatski Časopis za Javno Zdravstvo. O potrebi i mogućnostima Narodnog Zdravlja objavit ćemo cjeloviti tekst u travnju. Ovdje ćemo se zadržati na HČJZ nakon prve godine pilota.

II. Temeljni Pristup

Narodno zdravlje je bitka za život i zdravlje naroda i svakog čovjeka. Mora se znati zašto, za što, protiv koga i s kim. Kako bi razmotrio ovaj cilj vratio sam se temeljima - razlikovanju dobra i zla. To sam našao u stvaranju naroda, u Abrahamu i njegovu pokušaju da spasi Sodomu i Gomoru. Pošto ovo razumijevanje smatram ključnim za rad i javnog zdravstva i HČJZ u 21 stoljeću zadržat ću se na njemu (Knjiga postanka 18.1 - 19.11)

Kada je Bog ocijenio da je u gradovima Sodomi i Gomori zavladao zlo, i da te zajednice više nemaju vlastiti smisao, pa tako ni opravdanja za daljnje postojanje - odlučio ih je razoriti. Prije nego što će to učiniti pozvao je Čovjeka, kog je stvorio da gospodari svijetom i bude partner Bogu da mu saopći što je odlučio. Pozvao je Abrahama. Kad mu je prikazao stanje i svoje namjere, Abraham je protestirao 'Hoćeš li iskorijeniti i nevinoga s krivim? Možda ima pedeset nevinih u gradu?' Bog je prihvatio i rekao da neće razoriti ove zajednice ako u njima ima 50 pravednika. U dijalogu Abraham je potreban broj smanjio na 10. U provjeru su otišla dva anđela. Odmah su otišli u dom dobrog čovjeka, Lota. On ih je primio u svoj dom i ugostio. Drugi dan ujutro pred njegovom kućom se okupila masa koja je tražila da im izruči Anđele. On je ponudio u zamjenu i vlastite kćeri, ali nije uspio. Zajednica je i dalje činila zlo i Bog je razorio Sodomu i Gomoru.

Što sam naučio?

1.

Zašto Bog treba Čovjeka kao partnera, t.j. što može čovjek a ne može Bog?

Bog ne može mislit - Bog zna. Misao je obavezujući i jedini put Čovjeka od neznanja k znanju.

2.

NAKON PRVE GODINE

Izazov Zdravlja
English
Numerička evaluacija
objavljivanja u
Hrvatskom časopisu
za javno zdravstvo
www.hczjz.hr - prikaz
prve godina rada

SADRŽAJ

Priprema za ispis
članka

Pošalji ovaj članak:
 Upišite e-mail adresu
 POŠALJI STRANICU

Zašto Abraham nije podržao Boga? On je konkretno, neupitno znao, da u Sodomi i Gomori vlada zlo, a isto tako i u potpunosti je vjerovao u Boga?

Kad zajednice i najviše griješe, u njima ima pojedinaca koji su ispravni. Zbog toga, bez obzira na činjenice i čak u odnosu na autoritet Boga, kada Čovjek pristupa rješavanju nekog problema, polazna osnova mora biti da se sačuva, podrži, razvija i pobijedi dobro...

3.
Zašto je Bog podržao Abrahama?

Dobro je ključna istina i obaveza u ljudskom postojanju. Abraham je molio da se još jednom dozvoli da ljudi pokažu sposobnost da čine dobro. To je Bog prihvatio.

4.
Je li u Sodomi i Gomori bilo deset pravednika?

Vjerojatno jeste. Na žalost Lot je smatrao da je dovoljno što su on i njegova obitelj dobri, a ne da im je obaveza okupiti dobre ljude i zalagati se za opće dobro. Zbog toga je protraćio vrijeme na čašćenje Anđela, umjesto da je poslao kćeri i sam otišao da traži i sakupi dobre ljude prije jutra i sakupljanja gomile. (Okupljanjem apostola Isus je pokazao kako se to radi).

5.
Što možemo naučiti za javno zdravstvo u 21 stoljeću?

Poruke su očigledne. Iznad svake 'evidence based' istine i svakog autoriteta je obveza da se čini dobro, zalaže za zdravlje. Da bi se to ostvarilo treba okupiti kritičnu masu dobrih ljudi, stvoriti organizaciju i izraditi program zdravlja u zajednici. Vrijedni, ali izolirani pojedinci koji djeluju kao znanstvenici ili na drugi način, ali odvojeno od same zajednice i prakse u njoj, ne samo što nisu dovoljni već svojim nerazumijevanjem mogu i propustiti da učine što i kad treba. Teorija i praksa javnog zdravstva trebaju biti povezane, a praksa objedinjena.

Znam da većina kod nas nije naučila na ovakvo iznošenje istine, jer smo navikli na reduciranu istinu. Međutim ako želimo ostvariti svoje želje i obaveze, pružanja zdravlja narodu, onda moramo spoznati cijelu istinu. Istina se spoznaje znanošću, filozofijom i vjerom.

III. Stvarnost

Časopis je morao od početka biti hrvatski. Formiranjem hrvatske države to je dobilo potpuno novo značenje. Nekoć je to značilo da časopis izlazi na hrvatskom jeziku; da ga tiska neko stručno udruženje ili ustanova; da nije redovit; da je zaokupljen svojom klasifikacijom; da je uzak i brojem suradnika i brojem čitaoca, da izlazi neredovito, da ga s naporom uređuje pojedinac ili mali broj ljudi; da članci međusobno nepovezani i da mašta o izlaženju na engleskom umjesto hrvatskom jeziku.

Sada hrvatski znači sagledavati stanje, učešćem suradnika i djelujući u cijeloj Hrvatskoj, obuhvaćati cjelokupni zdravstveni sustav, a posebno javno zdravstvo; da mora sagledati i pratiti zdravstveno stanje u svim županijama, područja narodnog zdravlja i temelje organizacije zdravstva; da treba osigurati redovitu suradnju odgovornih za zdravlje i da treba prikazivati hrvatsku zdravstvenu kulturu kroz povijest, književnost, likovni rad, fotografije, humor ...

Ovaj temeljni okvir je ostvaren.

Kako okupiti Hrvatsku? Zajedničkog udruženja nema. Postoje relativno nepovezane sekcije Hrvatskog liječničkog Zbora, Komora liječnika i medicinskih sestara, Akademija ZLH, Medicinski razred HAZU, fakulteti, bolnice, domovi zdravlja, Zavodi za javno zdravstvo, ministarstvo, zdravstveno osiguranje, udruge ... Odlučili smo se obratiti svim nosiocima odgovornosti i pozvati ih da uđu u Savjet HČJZ i da tako poput piramide potaknemo i uvežemo sva područja. Kao nosioce smo odredili Hrvatski zavod za javno zdravstvo i Školu narodnog zdravlja 'A. Štampar' sa pravom uključivanja svih županijskih zavoda, stručnih udruženja i drugih.

Sam princip se pokazao ispravnim, ali većinom nije doveo do samostalne inicijative prvih ljudi javnog zdravstva. Oni su dopustili djelovanje, ali se nisu dovoljno uključili u stvaranje zdravstva znanja u Hrvatskoj. Nismo dobili popise članova i e-mail adrese stručnjaka, niti iz ustanova, niti stručnih udruženja.

Hrvatska nema adresar javnog zdravstva. Nema ni popisa e-mail adresa ravnatelja bolnica. Mi smo krenuli na temelju liste sudionika I. Hrvatskog kongresa preventive i unapređenja zdravlja, zaposlenih u Hrvatskom zavodu, ŠNZ A. Štampar, Gradskom zavodu Zagreba i drugim. Sveukupno smo krenuli sa više od 1000 e-mail adresa. Činjenici da je javno zdravstvo znatno šire od liječnika pristupili smo preko samih Zavoda i Škole, mobiliziranjem udruga i novinara i otvaranjem Registra javnog zdravstvenih radnika gdje smo svih pozvali da se uključe.

Odredili smo da cijeli časopis mora izlaziti primarno na Internetu. To smo odlučili, jer je to bio način: da HČJZ bude besplatan, svima i svugdje dostupan i sudjelovanjem i korištenjem; da omogućiti međusobno povezivanje, da bude financijski i tehnološki što samostaliji i da bude okrenut budućnosti.

I ovo je relativno postignuto. Ipak nam trebaju izvjesna sredstva za održavanje i unapređivanje rada.

Vrlo značajnu pažnju smo posvetili klasifikaciji, znanosti i engleskom jeziku.

Časopis smo odmah registrirali. Međutim, došlo je do duboke podjele u stručnom tisku u hrvatskom zdravstvu. Za akademsko napredovanje, relevantni su praktično isključivo tzv. CC klasificirani radovi. Pošto je to moguće samo sa međunarodnim, t.j. radovima na engleskom jeziku, i naši vodeći časopisi izlaze na engleskom (Croatian Medical Journal i Collegium Antropologicum). Akademski ljudi su slabo zainteresirani za druga objavljivanja (osim ako imaju svoj mali časopis). U ovom krugu je zanimljiv i odnos prema doktoratima znanosti. Doktorat je nezaobilazan uvjet za puno akademsko priznanje i samostalnost, i na ovaj rad istraživači i sveučilišni nastavnici uložili više godina najplodnijeg razdoblja svog života. Obrana je javna, a poslije je domjenak ili slično. Nakon toga doktorat napušta svijet znanja i služi samo za legalizaciju formalnog napredovanja. Nastoji se i napisati neki rad i objaviti ga u CC časopisu. Nema dostupnog popisa doktorata po područjima, a ne znaju ga ni katedre ni stručna društva.

U stručnim organizacijama obavezne su specijalizacije, poslijediplomski i, ako je moguće, akademski naslovi. Pošto se to skupo plaća, van dostupnosti mladim ljudima samostalno, treba osigurati spremnost ustanova da plate i načelno i konkretno. Nakon stjecanja naslova interes se prebacuje na sudjelovanje na stručnim skupovima i kongresima u zemlji i svijetu, sa radovima (najčešće tzv posterima) ili bez njih. Najveći interes je samo putovanje i susret sa kolegama. U objavljivanju se zadovoljava sažetkom (najčešće sažetkom nečeg što u cjelini niti ne postoji). Pišu se izvješća i za i na zahtjev upravnih tijela, za koja se uglavnom ne zna kako i da li ih ikako koriste.

Ministar i ministarstvo zdravstva i socijalne zaštite, Sabor i Hrvatsko zdravstveno osiguranje su organizacije isključivo kulture govora, vođenja skupova i sjednica, pojedinačnih razgovora, svečanih otvaranja, predstavljanja, putovanja i pokroviteljstva, intervjua i izjava za medije i Ti-to komunikacije u radu. U ovom krugu je izuzetan otpor pismenom informiranju, prikazu i vlastitom pismenom istupanju na području za koje su odgovorni. Zato posebno pozdravljam Predsjednika Vlade Dr Ivu Sanadera, koji je poput modernih zapadnih političara počeo objavljivati vlastite tekstove u Vjesniku (možda i drugdje). Pošto sam primjenjuje osnovne principe, onda mu i vjerujem da se zalaže za društvo znanja u Hrvatskoj. Zanimljivo je da naši rukovodioci često nastave raditi svoj raniji specijalistički rad, pa i pisati sa tog područja, ali to izbjegavaju na području za koje su preuzeli odgovornost i koje je važno za zdravlje velikog broja ljudi.

Uglavnom suočili smo se sa ogromnim problemom odsustva društva znanja u hrvatskom zdravstvu. Znanje se koristi na bitno različite i nepovezane načine u akademskom krugu, praksi i upravi, a unutar pojedinih područja je autistično razdvojeno i vremenski i prostorno nepovezano. Funkcija mu je održavanje hijerarhije, statusa, osobnog interesa i moći. Tu nema narodnog zdravlja.

Zbog svega gore prikazanog, a imajući u vidu naš temeljni cilj – narodno zdravlje, odlučili smo da je engleski jezik, jezik znanosti, a znanost svjetski projekt. Jezik zdravlja je nacionalni jezik, nama hrvatski jezik, i naš časopis je časopis zdravlja a to je moguće samo na hrvatskom jeziku. Što se tiče klasifikacije, nastojat ćemo se uključivati koliko je moguće, prvenstveno na internetu a i preko navođenja unutar Hrvatske. Jasno smo odredili prioritet – zdravlje naroda.

Izradili smo i koncept poticanja i organizacije pisanja i rada. Na tri područja, zdravlje u županijama, preventiva i organizacija zdravstva, smo se odlučili na okupljanja dobrih ljudi. To je značilo da je pojedincu povjeren da kao urednik prikupi radove sa tog područja i objavi kao temu broja. Pri tom od urednika očekujemo da nauči i tehničke metode postavljanja na Internet stranicu časopisa. Kada je tako okupljena grupa, oni praktično postaju redakcija za to područje i od tada imaju pravo objavljivanja pojedinačnih radova. Svi radovi pojedine teme kumulativno se navode u časopisu pod rubrikom teme i svima su dostupni.

U županijama su nosioci odgovornosti ravnatelj Županijskog zavoda i Župan, koji piše uvodnik ili odgovara na pitanja. U toku rada su se pojavile i novine: postavljanje časopisa na portal Županije (i to je oblik indeksiranja), javne prezentacije u županijama i naknadne izrade knjige zdravlja o pojedinoj županiji. Posebno je značajan prikaz uspjeha u praksi. Na ovom području smo postigli rezultat iznad očekivanja. Kao slabost pojavilo se osposobljavanje za samostalno tehničko djelovanje. Odajem priznanje na pionirskom doprinosu Istarske, Sisačko-Moslavačke i Koprivničko-Križevačke županije, županima, zdravstvenim radnicima i drugim suradnicima. U pripremi je rad u Splitsko-Dalmatinskoj, Primorsko-Goranskoj, Gradu Zagrebu, Brodsko-Posavska, Slavonsko-Baranjska, Varaždinska i druge županije. Županije su prihvatile i razvijaju ovaj oblik rada.

U obradi tema iz preventive suočili smo se sa mnogo težim stanjem. Naime, kod nas postoji duga tradicija demagogije na ovom području. Dok se javno hvali preventiva, ustvari je ona potisnuta i podcijenjena. Iznenadio sam se da je takav odnos zahvatio i zdravstvenu struku uopće, ali i javno zdravstvo. Naime, nisu konkretno identificirana područja preventive koja su danas u Hrvatskoj nacionalno značajna (natalitet, sprečavanje pušenja, pitka voda, rano otkrivanje dijabetesa, sprečavanje nasilja, sigurnost na cesti i druga). Nije određen ni način provođenja preventive (odnos prema ukupnom razvoju, raspoloživost stručnjaka, mreža provođenja, tehnologija rada, ravnopravnost, profesionalna edukacija, istraživanje, objavljivanje, edukacija u školama, informiranje u medijima, zakonodavstvo, financiranje, praćenje u Ministarstvu zdravstva i Saboru i drugi). Konačno, nisu imenovani ni nosioci odgovornosti za po područjima. Podjela odgovornosti je strukturalna (kronične i zarazne bolesti, ekologija, mikrobiologija, socijalna medicina) a ne doseže problemsku. U ovom trenutku nema nikog, uključivši Ministra tko zna navesti tko je odgovoran za bilo koje područje preventive i kako ostvaruje tu odgovornost. Ovakvo stanje je imalo za posljedicu, da makar smo uspjeli obraditi pojedina područja, nismo uspjeli ni ovdje održati podgrupe koje kontinuirano prate stanje, a niti približno razraditi i odrediti područja, redosljed prikazivanja i razviti sustav. Značajno je što smo prepoznali problem (bez HČJZ ne bi) i što ćemo mu u idućem razdoblju posvetiti značajnu pažnju.

Konačno, velike slabosti smo prepoznali i na području organizacije. Kod nas je promijenjen politički sistem i osnovana država, ali područje organizacije zdravstva je ostalo anakrono i izvan stručne i javne otvorenosti. U Hrvatskoj ne postoji stručnjak za zdravstveno osiguranje, za zdravstveno zakonodavstvo, za organizaciju uprave ... Naravno, postoje ministri, tajnici, načelnici i sve što traži hijerarhija, ali ne postoje stručnjaci, eksperti, ne po položaju, već po znanju. To je dovelo do visokog stupnja zatvorenosti ključnih institucija zdravstvenog sustava. Ovom području trebamo prići na isti način kao i pojedinim područjima preventive.

Najuspješniji smo bili u radu na području školovanja stručnjaka. Polaznici poslijediplomske nastave iz cijele Hrvatske izradili su svoje projekte-vizije i izradili tematski broj. Nova generacija dolazi.

Području odgovornosti smo prišli tako što smo odredili vodeće ljude preventive, organizacije, medija, financiranja, rukovođenja i politike, i zamolili ih (a time im pružili i priliku!) da se u svakom broju obrate zdravstvenim radnicima kratkim komentarom, o onome što smatraju značajnim u proteklom ili budućem razdoblju. Dali smo im potpunu samostalnost u tekstu. Iskustva su miješana. U cjelini i ovo je područje pokrenuto, ali uz značajan otpor u Ministarstvu i potpunu nemoć da postignemo suradnju sa odgovornima za financiranje (i u osiguranju i u Ministarstvu). U ovom mandatu su se mijenjali i ministri. Nismo postigli da i na preko HČJZ komuniciraju sa strukom. Uspostavili smo područje, objavit ćemo knjigu na temelju rezultata i nadamo se u budućnosti ući u još neuključena područja.

Susreli smo se i zanimljivim pitanjima prilikom donošenja odluka o uvođenju 10 kuna naplate kod odlaska liječniku, prekida plaćanja prijevoza za udaljenosti ispod 100 km od liječenja teško bolesne djece i druge mjere. Javnost reagira, u velikoj mjeri slobodno, kritično i uspješno. Struka ne. Javno zdravstvo šuti. Je li to neosjetljivost, neznanje ili korupcija? Koji su stručnjaci izradili ove prijedloge,

što su namjeravali postići i jesu li ih spremni da objavi pod svojim imenom. Mi bi željeli sa se zna imena stručnjaka koji izrađuju prijedloge i zakone. To bi trebalo postati rutinski, jer politika je ovlaštena do odlučuje, ali unutar stručnog i ljudskim pravima dopuštenog. O svakom zakonu treba prije političke, provesti i raspravu stručnjaka (uz puni uvid javnosti). Politička odgovornost je prolazna, a stručna trajna.

U svakom smo pogledu uspjeli na području hrvatske kulture i zdravlja. Povijest, književnost, slikanje, fotografija, humor, u hrvatskoj kulturi su bogati radom i zdravstvenih radnika i temama zdravlja. Nastavit ćemo. Ovdje nismo uspjeli sustavno iznositi radove Štampara i godinu započeti izdavanjem njegove knjige kao početak virtualne knjižnice Narodnog zdravlja u Hrvatskoj. Nadamo se pokrenuti prikazivanje radova naših vodećih, nekih živih, istaknutih djelatnika javnog zdravstva.

Neočekivano zanimljivo se pokazalo područje stručnih sastanaka i kongresa, u Hrvatskoj i izvan nje. Kako prikazivati? Uvidjeli smo da u Hrvatskoj nitko ne zna koliko se skupova održava, koliko je radova prikazano, ljudi prisustvovalo, ni koje su prijedloge dali i dali oni potom služe bilo čemu. Posebnu pažnju i temu posvetit ćemo iskorištenju znanja prikazanog na skupovima i kongresima.

Kroz proteklo razdoblje u našoj redakciji okupila se izvanredna grupa mladih stručnjaka iz HZZJ, ŠNZ, Gradskog Zavoda, HZZO, Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, Županijskih zavoda u Istri, Sisku, Koprivnici, Sisku, Splitu, Osijeku i drugdje. Uz redovni rad oni su razvili i redovite, dvotjedne sastanke redakcije gdje razmatraju tekuća i šira pitanja javnog zdravstva. To je prva takva grupa u zadnjih 40 godina. Među njima ističem i izuzetnog Profesora i čovjeka predanog Narodnom Zdravlju – Dr Branka Čvorišeca. Istovremeno oni su na terenu razvijali i vlastite županijske redakcije.

Impresivan je i broj naslova a posebno i autora iz svih dijelova Hrvatske. Tome pridružujemo i korištenje HCJZ, što pratimo i kalendarski i za pojedine radove. O jednom i drugom objavljujemo posebne prikaze.

Svakako, najznačajniji rezultat, je pokretanje ljudi na svim razinama, od mladih do akademika, u svim dijelovima Hrvatske (a i izvan nje), i na različitim područjima javnog zdravstva. Pokazali smo, stvorili i potakli pokret znanja o zdravlju. Ne bih ga još ovu godinu ocijenio, a dobro je i da smo se susreli sa preprekama – ušli su u bitku za narodno zdravlje, za uspješnu Hrvatsku – neka nastaju junaci zdravlja.

Na kraju i materijalni uvjeti. Sve smo dosad na najvažnijem resursu – misli i želji da se poveže i ostvari, dobri ljudi za dobro naroda. I najvažnije prepreke su bili ljudi. Na prvom mjestu banalnost površnosti u zdravstvenoj politici, nedovoljna ljubav za Hrvatsku, sebičnost i izoliranost ... Isto će nam i iduću godinu biti glavni oslonac i glavne prepreke.

Konačno i financiranje. Za naš cjelokupni dosadašnji rad nismo tražili posebna sredstva. Odrekli smo se tiska, a i prve programe platili od preostalih sredstava I. Kongresa, nije bilo nikakvih honorara (dva mjeseca smo koristili dodatni rad u tajništvu), i sav rad u časopisu smo smatrali dijelom vlastitog rada. Ovo želim istaknuti posebno mladima, da ne dozvole da ih ikada materijalno zaustavlja! Postali smo prvi hrvatski zdravstveni časopis na Internetu. Na isti način možemo i dalje, ali, uz potporu možemo bolje. Ovu godinu ćemo zato početi prikupljati i sredstva. Točno ćemo navesti dosadašnje rezultate, potrebe i namjenu, što se postiže, komu smo se obratili i tko nas je podržao. Naš račun će biti otvoren i svima dostupan, kao poseban dio na stranici HCJZ. Sva komentare, podršku, prijedloge i kritike ćemo objaviti. Uključite se.

IV. Iduća godina

2006. godina je druga pilotska godina rada Hrvatskog Časopisa Javnog Zdravstva

Unaprijedit ćemo dosadašnji rad na slijedeće načine (to je planirano za sada):

1. Dosadašnji rad ćemo izložiti recenziji u cjelini. U tu svrhu smo izabrali grupu uglednih stručnjaka javnog zdravstva i vođenja, medicinskih časopisa. Odabrali smo Prof. dr Davora Ivankovića, Prof. Dr Željka Jakšića Prof dr Vladimira Mićovića Prof dr Darka Ropca, Akademika Prof. dr Marka Šarića i Prof. dr. Silvija Vuletića.

2. Nastavit ćemo rad u Županijama. U tom pogledu ćemo posebno zamoliti Ravnatelja HZJZ, Prim Dr Željka Baklaića da se angažira u ovom radu. Zamolit ćemo sve županijske zavode da imenuju urednika i da pristupe izradi prikaza zdravlja u svojoj županiji. Objavljivati ćemo ih prema dovršavanju a uvest ćemo i pregled prihvaćanja i razvoja projekta. Nastojat ćemo osigurati link za časopis i javnu prezentaciju u svim županijama. Nakon dovršetka teme poticati ćemo daljnji rad kroz tako nastalu županijsku redakciju, preko centralne i vlastite redakcije, nastavkom izdavanja i izradom županijske knjige o zdravlju.

3. Značajnu pažnju ćemo obratiti jačanju okupljanja i prikaza tema iz preventivne. U tom pogledu ćemo posebno zamoliti Prof. Dr Mariju Strnad da vodi i organizira ovaj rad. Želimo da se jasno identificiraju konkretna područja preventivne, način njihovog praćenja i djelovanja, kao i direktni nosioci koji će preuzeti odgovornost, biti poznati javnosti, i dostupni preko e-maila ili na druge načine, okupiti stručnjake, provoditi program i informirati javnost. Nadamo se knjizi – Narodno zdravlje.

4. Na isti način kao i područje preventivne, pokušat ćemo djelovati i na polju organizacije. U tom pogledu ćemo se obratiti Profesorima Luki Kovačiću i Mati Ljubičiću da uspostave ovo za narodno zdravlje važno područje u Hrvatskoj.

5. Svim odgovornima, ćemo prikazati postignute rezultate, zahvaliti na dosadašnjem radu i zamoliti ih za daljnju suradnju. One koji nisu sudjelovali posjetiti ćemo i direktno zamoliti da obavljaju svoje dužnosti. Još jednom ćemo objasniti važnost ovog rada mogućnosti za njih i obavezu prema svojoj javnosti.

Razvijat ćemo i nove oblike rada.

1. Uvest ćemo javnu prezentaciju svakog novog broja, sa prigodnom raspravom u zavisnosti od prikazane županije, drugih tema i aktualnih događaja. Ovo će se održavati ili u Hrvatskom liječničkom zboru ili na Štamparovom zelenom brijegu, nakon dovršenja obnove Škole.

2. Razvit ćemo suradnju sa zdravstvenim radnicima, hrvatskim iseljenicima, ili za vrijeme dok rade i

studiraju izvan Hrvatske. Nastojat ćemo prikazati i zdravlje iseljenika.

3. Uvest ćemo i međunarodnu komunikaciju. Već i sada naš rad prate iz više stranih država, a pošto naš rad i dosiže globalne ciljeve, razviti ćemo ovu komunikaciju. Ovo ćemo provesti tako što ćemo se na engleskom obratiti međunarodnoj javnosti, iskazati naše ciljeve i ponuditi suradnju. Sadržaj svakog broja ćemo prevesti na engleski (možda će netko prevesti i na njemački, Istrani na engleski, Tibor na mađarski ...-nemamo ništa protiv). Ovaj rad će se za sada obavljati centralno i nikako ne obavezuje autore. Tako ćemo postići da poštujući prioritet hrvatskog zdravlja i jezika, jednostavnom metodom omogućimo zainteresiranim kolegama iz svijeta, da se uključe direktno ili na temelju konkretnog rada čiji naslov pročitaju. Za sada će se i komunicirati preko redakcije, koja će povezivati autore i zainteresirane.

4. Od ove godine ćemo uvesti i strane kolumniste. Očigledna je potreba da primamo i informacije i razmišljanja kolega iz drugih zemalja. Već smo dogovorili suradnju dva puta godišnje sa profesorima na Harvardu i vodećim stručnjacima javnog zdravstva, doktorima Davidom Himmelsteinom i Steffie Woolhandler. U toku su i drugi kontakti. Predložite i vi.

5. Počet ćemo kontaktiranje sa Internet časopisima u svijetu, i uopće uključivanje Internet sustav časopisa.

6. Ovu godinu ćemo i međunarodno prikazati naš projekt.

7. Okolnim i drugim zainteresiranim državama ponuditi ćemo suradnju, sudjelovanjem kod nad, edukacijom, konzultantima na terenu i 'know how' za uvođenje vlastitih časopisa o javnom zdravstvu.

8. Počet ćemo virtualnu knjižnicu javnog zdravstva. Prvo ćemo objaviti Izabrane radove Andrije Štampara, Zdravstvena politika 2005 i Zdravlje u Istri.

9. Pošto se upravo prijavljuju novi znanstveni projekti, ponuditi ćemo praćenje onih iz javnog zdravstva, pregled prijavljenih, usvojenih i potom praćenja rezultata. S time započinjemo i nova rubrika, Projekti i istraživanja zdravlja i zdravstva u Hrvatskoj.

10. Razviti ćemo i raspraviti način praćenja i uspješnijeg korištenja stručnih kongresa. U tome ćemo zamoliti pomoć kolega koji imaju u tome više iskustva.

11. Razvoj medicine, znanja, ljudskih prava i događaji kod nas, nameću i potrebu da pratimo ljudska prava i medicinsku etiku u javnom zdravstvu.

12. U rukovođenje, potrebe i odlučivanje treba više uključiti profesionalce. Zbog toga uvodimo rubriku „Da sam ministar zdravlja jedan dan“, koju će voditi Ranko Stevanović.

13. U okviru dijela o kulturi, uvest ćemo Humor i zdravlje.

14. Kako bi istaknuli važnost i javnost zdravstvene politike, obratiti ćemo se svim političkim strankama i zamoliti da prikažu svoje stavove o zdravstvu i njihove nosioce. U tom smislu inicirali smo i koordinaciju zdravstva svih parlamentarnih stranaka.

15. Časopis ćemo u ovoj godini i dalje recenzirati u cjelini. Uvest ćemo 10 najvažnijih tekstova u cjelini i 5 u broju.

16. U našem radu, vrlo koristan bi nam bila još jedna prostorija, tajnica, mogućnost lektoriranja, poneko tiskanje, izrada diskova i još dosta. Izraditi ćemo precizan plan potreba i tražiti podršku financiranjem od Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje i Ministarstva za znanost. Za pomoć ćemo se obratiti i gospodarstvu. Posjetit ćemo ih, prikazati naš rad, predati materijale o dosad postignutom i planove za budućnost, iznijeti potrebe i utvrditi mogućnosti potpore.

Ako bude moguće osigurati ćemo i sredstva za plaćanje, poslijediplomskih studija i odlazak na stručne skupove.

17. Ovdje se želim posebno zahvaliti g. Boži Prki koji je kao direktor vodeće banke ovaj rad odmah prepoznao kao socijalno važnu intervenciju i bio spreman uložiti u potporu. Nismo uzeli ništa, željeli smo prvo pokazati rezultate i prioritetnu važnost ljudskih resursa.

18. Želimo zahvaliti i ministru za znanost i njegovom pomoćniku za informatiku koji su nam također od početka ponudili pomoć.

Posebno zahvaljujemo i gospođi Dubravki Jadro, pomoćnici za pravna pitanja u ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi, koja je najviši službenik izvršne vlasti, koja je prihvatila odgovornost u razvoju društva znanja, ne na riječima i ne nakon istupa Premijera, već sustavnom i radnom suradnjom.

Na kraju zahvaljujemo Premijeru, što je iskazao koncept društva znanja kao jedini put stvaranja uspješne Hrvatske, pa tako i hrvatskog narodnog zdravlja.